

Nr 501.

Av herr **Kyling**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 252, angående anslag till vissa kommunala läroanstalter, privatläroverk m. m.*

I propositionen nr 252 (sid. 64—65) framhålles, att det råder oklarhet angående fortsättningsskolplikten för lärjungar, som genomgått en ettårig högre avdelning, byggd på obligatorisk sjuårig folkskola eller fler än sju obligatoriska årsklasser i folkskolan, varför frågan härom underställes riksdagen. Men även i vissa andra avseenden saknas erforderliga bestämmelser om fortsättningsskolpliktens fullgörande och om fortsättningsskolornas lämpliga organisation. Särskilt i ett par här nedan berörda avseenden är det önskvärt, att riksdagen giver tillkänna sin mening, så att föreskrifter kunna utfärdas i samband med de förtydligande bestämmelser rörande fortsättningsskolväsendet, som enligt vad som framhålles i propositionen äro påkallade.

Allt eftersom en sjunde årsklass inrättas i folkskolan, blir fortsättningskolkursen ettårig. Därav följer, att antalet lärjungar i fortsättningsskolan starkt minskas, och att flerstädes en vida längre gående centralisering av fortsättningsskolväsendet än den hittills genomförda blir önskvärd och nödvändig. Av lätt förklarliga skäl vill Ortsbefolkningen icke sällan bibehålla fortsättningsskolan å orten, även då detta på grund av det ringa barnantalet varken från undervisnings- eller ekonomisk synpunkt kan anses försvarligt. Beträffande folkskolan äger i liknande fall domkapitlet eller skolöverstyrelsen på grund av beslut av 1935 års riksdag befogenhet att även mot skoldistriktets bestridande fastställa sådan organisation av skolväsendet, att skolskjutsar eller inackordering av skolbarnen blir nödvändig. Skoldistriktet blir härigenom skyldigt vidtaga erforderliga åtgärder för barnens förande till skolan, och härigenom blir det möjligt att ordna distriktets folkskolor på ett rationellt sätt och att indraga obehövlige folkskolor. De i folkskolestadgan § 10 mom. 3 intagna bestämmelserna härom hava ingen motsvarighet i fortsättningsskolestadgan. Då frånvaron där av dylika bestämmelser vållar tveksamhet och undanskjutande av lämpliga centraliseringsåtgärder beträffande fortsättningsskolan, bör riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning i syfte att för fortsättningsskolan åstadkomma bestämmelser, som motsvara de i förevarande avseende för folkskolan gällande. Statsbidrag till bestridande av kostnaderna för skolskjutsar eller inackordering utgår, då så erfordras, även för lärjungar i fortsättningsskolan.

Beträffande såväl folkskolan som fortsättningsskolan inträffar icke sällan, att den skola, som ligger närmast barnens hem, eller till vilken barnen av

annan anledning lämpligast bör hänvisas, är belägen i ett annat skoldistrikt än barnets hem. Förhållandet har ofta medfört betydande olägenheter i form av alltför långa skolvägar, då barnen måste hänvisas till någon det egna distriktets skola, eller också har en strängt taget obehövlig skola inrättats. För folkskolans vidkommande äro emellertid dessa olägenheter numera i stort sett undanröjda, i det att skoldistriktet äro skyldiga att på vissa villkor i sina skolor mottaga barn även från andra skoldistrikt. Tyvärr hava bestämmelserna härom ännu icke utsträckts till att gälla fortsättningsskolan, sannolikt beroende på att riksdagen icke kommit i tillfälle att taga ståndpunkt till frågan. Någon anledning att låta skoldistriktsgränserna utgöra oöverstigliga hinder, då det gäller att rationellt ordna fortsättningsskolorna, föreligger icke, helst som en ändamålsenlig organisation av fortsättningsskolväsendet mångenstädes icke kan genomföras med mindre att lärjungar från flera närbelägna skoldistrikt sammanföras till gemensamma skolor. De villkor och bestämmelser, som enligt folkskolestadgan § 6 mom. 3 reglera förhållandena mellan skoldistriktet, då lärjungar från det ena distriktet befinnes böra undervisas i ett annat distrikts folkskolor, böra i allt väsentligt göras tillämpliga även beträffande fortsättningsskolan.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville verkställa utredning i syfte att beträffande fortsättningsskolväsendet åstadkomma bestämmelser, som i allt väsentligt överensstamma med dem, som för folkskolan äro gällande i fråga om *dels* statsmyndighets befogenhet att även mot skoldistrikts bestridande fastställa sådan organisation av folkskolväsendet, som förutsätter anordnande av skolskjutsar eller inackordering av skolbarn, *dels ock* skoldistrikts skyldighet att till undervisning mottaga barn från annat skoldistrikt eller låta barn, tillhörande skoldistriktet, åtnjuta undervisning i annat skoldistrikts skola.

Stockholm den 25 april 1939.

Folke Kyling.
